

**План практичного заняття з навчальної дисципліни
“Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності”**

Тема: Взаємодія міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

1. Міжнародні правові системи: поняття, склад, види.
2. Основні концепції побудови взаємовідносин міжнародного і національного права.
3. Взаємодія як варіант співвідношення міжнародного і національного права: поняття, ознаки, особливості в Україні.
4. Імплементация як засіб забезпечення взаємодії міжнародного і національного права: поняття, види, об’єкт, предмет, суб’єкти, сфера, механізм.
5. Міжнародний договір як предмет національної імплементации в Україні: джерельні особливості, місце в системі національного законодавства.

Завдання 1.

Охарактеризуйте зміст концепції дружнього ставлення до міжнародного права, використовуючи наступні матеріали:

- Шевчук С. Узгодженість практики ЄСПЛ та Конституційного Суду України. Вісник Конституційного Суду України. № 4-5/2011. С. 122-130. URL: <https://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/04-05-02.09.2011.pdf>
- К. фон Галль, Куюс Л. Применение международного права судами Германии. Сравнительное конституционное обозрение. 2017. № 6(121). С. 78-86. URL: http://www.elibrary.az/docs/jurnal/jrn2017_1066.htm
- Білак М.В. Формування Конституційним Судом України правових стандартів людиноцентричної спрямованості. Альманах права. 2017. № 8. С. 64-66. URL: file:///C:/Users/Nataliya/Downloads/ap_2017_8_16.pdf
- Рішення Конституційного Суду України №2-рп/2016 від 1 червня 2016 року. Справа про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу. URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/2-rp2016.pdf>
- Окрема думка судді Конституційного Суду України Тупицького О.М. стосовно Рішення КСУ у справі про проведення місцевого референдуму в Автономній Республіці Крим URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/2-rp_2014_1.pdf
- Окрема думка судді Конституційного Суду України Шаптали Н.К. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо

відповідності Конституції України (конституційності) частини дев'ятої статті 61, частини третьої статті 105 Закону України "Про вибори народних депутатів України", пункту 3 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про вибори народних депутатів України" щодо виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку партії у багатомандатному окрузі" (справа про виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку політичної партії) №3-2017 URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/shaptala_3p.pdf

Завдання 2.

Охарактеризуйте проблемні аспекти взаємодії міжнародного і національного права, користуючись наступними матеріалами:

- Окрема думка судді Конституційного Суду України Мельника М.І. стосовно Рішення КСУ у справі про конституційність частини шостої статті 216 Кримінального процесуального кодексу України URL: [:http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/melnyk_0.pdf](http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/melnyk_0.pdf)
- Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І.Д. стосовно Рішення КСУ у справі про конституційність частини шостої статті 216 Кримінального процесуального кодексу України URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/3-r_2018_1.pdf
- Окрема думка судді Конституційного Суду України Литвинова О.М. стосовно Ухвали Великої палати Конституційного Суду України про закриття конституційного провадження у справі про конституційність окремого положення частини дев'ятої статті 46 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» URL: [:http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/8-ur_2018_1.pdf](http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/8-ur_2018_1.pdf)

Завдання 3.

Охарактеризуйте об'єкт і предмет імплементації на прикладах наступних національних імплементаційних актів:

- Рішення Конституційного Суду України № 2-рп/2014 від 14 березня 2014 року. Справа про проведення місцевого референдуму в Автономній Республіці Крим URL: <https://ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/2-rp/2014.pdf>
- Постанова КЦС/Верховного Суду від 15 січня 2020 року у справі № 754/613/18-ц URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87053022>
- Рішення Конституційного Суду України № 2-р/2021 від 15 липня 2021 року. Справа про мінімальний посадовий оклад (тарифну ставку) URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/2_p_2021.pdf

- Рішення Конституційного Суду України (Другий Сенат) 1-р(II)/2021 у справі за конституційною скаргою громадянина України Дяченка Олександра Миколайовича та інших громадян України щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 13 пункту 4 розділу I Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України“ від 28 грудня 2014 року № 76–VIII URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/1_p2_2021.pdf
- Рішення Конституційного Суду України (Другий Сенат) 5-р(II)/2021 у справі за конституційними скаргами Кременчуцького Анатолія Михайловича та Павлика Владислава Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису частини десятої статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/5_p2_2021_1.pdf

Завдання 4.

Прокоментуйте Рішення Конституційного Суду України ((Велика Палата) № 1-р/2021 від 14 липня 2021 року у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про забезпечення функціонування української мови як державної“ URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/1_p2021.pdf) під кутом зору особливостей національної імплементації:

«Обстоюючи свою позицію, суб'єкт права на конституційне подання посилається, зокрема, на Європейську мовну хартію, ратифіковану Законом України від 15 травня 2003 року. Конституційний Суд України зазначає, що Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» не є і не може бути інструментом її імплементації».

Завдання 5.

Охарактеризуйте механізм національної імплементації (правотворчі, правотлумачні, правозастосувальні засоби) на прикладі наступних стандартів прав людини:

- *поваги до людської гідності* (Рішення Конституційного Суду України (Другий Сенат) № 6-р(II)/2021 від 16 вересня 2021 року. Справа про перегляд вироку особі, караній на довічне позбавлення волі. <https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/6-p2-2021.pdf>)
- *права на інформацію* (Ухвала Конституційного Суду України (Велика Палата) про закриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України

(конституційності) окремого положення частини дев'ятої статті 46 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" № 8-уп/2018 від 20 вересня 2018 року URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/8-up_2018.pdf

Рекомендовані джерела:

Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України «Про міжнародні договори України» (ВВР, 2004, № 50, ст.540) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів №2,4, 7 та 11 до Конвенції (ВВР, 1997, N 40, ст.263) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України «Про приєднання до Статуту Ради Європи» (ВВР, 1995, N 38, ст.287) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України «Про ратифікація Європейської соціальної хартії (переглянутої)» (ВВР, 2006, N 43, ст.418 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16#Text>

Закон України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (ВВР, 2014, № 40, ст.2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#n2>

Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 30, ст.260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

Рішення Конституційного Суду України №9-рп/2000 від 12 липня 2000 року. Справа про ратифікацію Хартії про мови, 1992р. URL: <https://ccu.gov.ua/docs/416>

Рішення Конституційного Суду України №2-рп/2016 від 1 червня 2016 року. Справа про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу. URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/2-rp2016.pdf>

Висновок Конституційного Суду України №3-в/2001 від 11 липня 2001 року. Справа про Римський статут. <https://ccu.gov.ua/docs/350>

Ухвала Великої палати суддів Конституційного Суду України №28-у/2018 від 31 травня 2018 року про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Лутковської Валерії Володимирівни щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 9 Конституції України URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/28-y_2018.pdf

Рабінович П.М., Раданович Н.М. Європейська конвенція з прав людини: проблеми національної імплементації (загальнотеоретичні аспекти). Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України / Редкол.: П.М.Рабінович (голов. ред.) та ін. Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 4. Львів.: "Астрон", 2002. 190 с.

Каленіченко Л.І., Слинко Д.В. Співвідношення національного та міжнародного права в розрізі адаптації національної системи законодавства до європейського законодавства. Юридичний науковий електронний журнал. № 6. 2019. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2019/5.pdf

Лазовскі Адам. Верховенство права Європейського Союзу: юридична авантюра, що окупила. URL: <https://www.twirpx.com/file/3067812/>